

WALORA

Co-funded by
the European Union

Educator's Guide

What Is the Difference Between Climate Adaptation and Climate Mitigation?

A methodological tool for using the 2-minute video in a course on Climate Change and Global Warming

Target group	Adult learners, teachers, trainers and community educators (no prior knowledge needed)
Course	Climate Change and Global Warming – module on climate action: responses to climate change
Duration	60 minutes (a 30-minute short version is given at the end)
Format	Face-to-face, online or hybrid
Materials	The video (2 minutes), projector or shared screen, a set of 16 action cards (section 6), two large sheets marked “Tap” and “Mop”, the learner handout at the end of this guide
Language level	Plain English; the voice-over and key terms can be translated into German or Bulgarian

1. Why this video?

“Adaptation” and “mitigation” are two of the most used words in climate policy, and two of the most confused. The video explains them with one simple picture: a flooding bathroom. Turning off the tap is mitigation, mopping the floor is adaptation. The session then helps learners sort real actions, see why both are needed, and find actions that do both in their own town or organisation.

2. Learning objectives

By the end of the session, learners will be able to:

1. Define climate mitigation and climate adaptation in their own words.
2. Give at least three examples of each from daily life, buildings, farming and cities.
3. Explain why both are needed and what is meant by the limits of adaptation.
4. Identify actions with co-benefits that support both mitigation and adaptation.
5. Suggest one mitigation and one adaptation action for their own community or institution.

3. Link to GreenComp

The session supports the European sustainability competence framework, GreenComp:

- **Systems thinking** (Embracing complexity in sustainability): learners connect causes (emissions) and consequences (impacts) of climate change.
- **Critical thinking** (Embracing complexity in sustainability): learners judge whether an action reduces emissions, reduces risk, or both.

Co-funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Human Resource Development Centre (HRDC). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Erasmus+ project KA210-ADU-7720FBE6 · Digitalization and Environmental Sustainability – the Fundamentals of Future-oriented Curricula

WALORA

Co-funded by
the European Union

- **Exploratory thinking** (Envisioning sustainable futures): learners look for solutions that combine both goals.
- **Collective action** (Acting for sustainability): learners plan local actions with others.

4. Key facts for the educator

Use these points when learners ask questions. The figures were checked against the sources in section 9.

Topic	What to know
Mitigation	IPCC definition: “a human intervention to reduce emissions or enhance the sinks of greenhouse gases”. It tackles the cause of climate change. Examples: renewable energy, energy efficiency, public transport, plant-rich diets, protecting forests, soils and wetlands.
Adaptation	IPCC definition: “the process of adjustment to actual or expected climate and its effects, in order to moderate harm or exploit beneficial opportunities”. It deals with the consequences. Examples: flood defences, shade trees, drought-resistant crops, rainwater storage, heat plans, early warning systems.
Why both	Some changes are locked in: sea level will keep rising for centuries to millennia. So adaptation is unavoidable. But adaptation has limits, and the IPCC reports that some limits have already been reached in some ecosystems and regions; more will be reached with further warming. So mitigation is unavoidable too.
Who benefits, and when	Mitigation is a global benefit: a tonne of CO ₂ avoided anywhere helps everyone, and the effect builds over decades. Adaptation is mostly a local benefit and usually pays off at once.
Finance gap	UNEP Adaptation Gap Report 2025: developing countries need over US\$310 billion a year for adaptation by 2035 (US\$365 billion based on national plans). International public adaptation finance was US\$26 billion in 2023, so needs are about 12 times higher.
Co-benefits	Some actions do both: green roofs and street trees (less energy for cooling, cooler and wetter cities), restored wetlands and peatlands (carbon storage, flood protection), agroforestry (carbon in soil and trees, more resilient farms).
Maladaptation	An adaptation that increases emissions or shifts risk to others, for example running more air conditioners on fossil power or a sea wall that moves erosion to the next village. A good discussion point for advanced groups.

5. Lesson plan (60 minutes)

Time	Step	What the educator does	What learners do
5 min	Warm-up	Ask: “Your bathroom is flooding because the tap is running. What do you do first?” Collect answers.	Answer aloud or in the chat.
3 min	Watch the video	Show the video. Ask learners to complete part A of the handout.	Watch and note the two definitions and examples.
7 min	Explain	Check part A. Use the key facts to add the IPCC definitions and the idea of adaptation limits.	Correct their notes and ask questions.
20 min	Group activity	Run “Tap or mop?” (section 6) in groups of 3–4.	Sort 16 action cards and find the ones that do both.
15 min	Discussion	Lead the discussion with questions from section 7.	Discuss fairness, limits and local examples.
10 min	Our town	Ask learners to complete part B of the handout and share one idea each.	Propose one mitigation and one adaptation action for their community.

Co-funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Human Resource Development Centre (HRDC). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Erasmus+ project KA210-ADU-7720FBE6 · Digitalization and Environmental Sustainability – the Fundamentals of Future-oriented Curricula

6. Group activity: “Tap or mop?”

Print the 16 actions below on cards (or put them on an online board). Each group places every card on the “Tap” sheet (mitigation), the “Mop” sheet (adaptation), or across both sheets if it does both. Then each group explains two of its decisions to the class.

Action card	Answer
Solar panels on the school roof	Tap
Insulating old buildings	Tap (also keeps buildings cooler in heatwaves: both)
Cycling or taking the bus to work	Tap
Eating more plant-based meals	Tap
Building a flood wall along a river	Mop
Early warning text messages for storms	Mop
Planting drought-resistant crops	Mop
A heatwave plan for older people	Mop
Collecting rainwater for the garden	Mop
Moving homes away from flood zones	Mop
Planting street trees	Both: store carbon and cool streets
A green roof	Both: saves energy and holds rainwater
Restoring a wetland or peat bog	Both: stores carbon and absorbs floods
Agroforestry: trees on farmland	Both: carbon in soil and trees, shade and shelter
Installing more air conditioners	Mop, but can raise emissions: maladaptation if powered by fossil fuels
Replacing an oil boiler with a heat pump	Tap

7. Discussion questions

- Which is easier to get support for in your town, mitigation or adaptation? Why?
- Rich countries caused most past emissions, but poorer countries often need the most adaptation. What is fair?
- What happens if we only adapt and never mitigate? Where are the limits?

8. Adapting the session

- **Short version (30 min):** warm-up, video, a quick “Tap or mop?” with 8 cards, and part B of the handout.
- **Online:** use a Miro or Padlet board with two columns and a middle area for “Both”.
- **Going further:** combine with the Walora videos “Oceans, Forests and Soils” (carbon sinks) and “What Is Water Bankruptcy?”.

9. Sources

- IPCC (2022), AR6 Working Group II, Annex II: Glossary, [ipcc.ch/report/ar6/wg2/chapter/annex-ii/](https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg2/chapter/annex-ii/); IPCC (2023), AR6 Synthesis Report
- UNEP (2025), Adaptation Gap Report 2025: Running on Empty; European Commission (2022), GreenComp

WALORA

Co-funded by
the European Union

Learner handout

What Is the Difference Between Climate Adaptation and Climate Mitigation?

A. While you watch: complete the table.

	Mitigation	Adaptation
In the bathroom picture, it means...		
What it deals with		
Three examples		
Who benefits, and when		

B. Our town or organisation

	My idea	Who should be involved?
One mitigation action		
One adaptation action		
One action that does both		

Quick check

1. Is a flood wall mitigation or adaptation?
2. Why is mitigation alone not enough?
3. Name one action that does both.

Answers: A Mitigation turns off the tap, deals with the cause (greenhouse gases), benefits everyone over decades. Adaptation mops the floor, deals with the consequences, protects one place right away. Quick check: 1 Adaptation. 2 Some changes, such as sea level rise, are already locked in. 3 For example street trees, a green roof or a restored wetland.

WALORA

Co-funded by
the European Union

Leitfaden für Lehrende

Was ist der Unterschied zwischen Klimaanpassung und Klimaschutz?

Ein methodisches Werkzeug für den Einsatz des 2-minütigen Videos in einem Kurs zu Klimawandel und Erderwärmung

Zielgruppe	Erwachsene Lernende, Lehrkräfte, Trainer:innen und Bildungsarbeiter:innen in Gemeinden (keine Vorkenntnisse nötig)
Kurs	Klimawandel und Erderwärmung – Modul Klimaschutzhandeln: Antworten auf den Klimawandel
Dauer	60 Minuten (eine 30-minütige Kurzversion steht am Ende)
Format	Präsenz, online oder hybrid
Materialien	Das Video (2 Minuten), Beamer oder geteilter Bildschirm, ein Satz von 16 Aktionskarten (Abschnitt 6), zwei große Bögen mit der Aufschrift „Hahn“ und „Wischmopp“, das Arbeitsblatt für Lernende am Ende dieses Leitfadens
Sprachniveau	Einfaches Englisch; Sprechertext und Schlüsselbegriffe können ins Deutsche oder Bulgarische übersetzt werden

1. Warum dieses Video?

„Anpassung“ (Adaptation) und „Klimaschutz“ (Mitigation) gehören zu den meistgenutzten Begriffen der Klimapolitik – und zu den am häufigsten verwechselten. Das Video erklärt sie mit einem Bild: einem überfluteten Badezimmer. Den Wasserhahn zudrehen ist Klimaschutz, den Boden aufwischen ist Anpassung. Danach ordnen die Lernenden reale Maßnahmen zu, erkennen, warum beides nötig ist, und finden Maßnahmen, die in ihrer Stadt oder Organisation beides leisten.

2. Lernziele

Am Ende der Einheit können die Lernenden:

1. Klimaschutz und Klimaanpassung in eigenen Worten definieren.
2. mindestens drei Beispiele für beides aus Alltag, Gebäuden, Landwirtschaft und Städten nennen.
3. erklären, warum beides nötig ist und was mit den Grenzen der Anpassung gemeint ist.
4. Maßnahmen mit Zusatznutzen für Klimaschutz und Anpassung erkennen.
5. je eine Klimaschutz- und Anpassungsmaßnahme für ihre Gemeinde oder Einrichtung vorschlagen.

3. Bezug zu GreenComp

Die Einheit unterstützt den europäischen Kompetenzrahmen für Nachhaltigkeit, GreenComp:

- **Systemdenken (Systems thinking)** (Komplexität in der Nachhaltigkeit annehmen): Die Lernenden verbinden Ursachen (Emissionen) und Folgen (Auswirkungen) des Klimawandels.

WALORA

Co-funded by
the European Union

- **Kritisches Denken (Critical thinking)** (Komplexität in der Nachhaltigkeit annehmen): Die Lernenden beurteilen, ob eine Maßnahme Emissionen senkt, Risiken senkt oder beides.
- **Exploratives Denken (Exploratory thinking)** (Nachhaltige Zukünfte entwerfen): Die Lernenden suchen Lösungen, die beide Ziele verbinden.
- **Kollektives Handeln (Collective action)** (Für Nachhaltigkeit handeln): Die Lernenden planen gemeinsam mit anderen lokale Maßnahmen.

4. Wichtige Fakten für Lehrende

Für Fragen der Lernenden. Die Zahlen wurden anhand der Quellen in Abschnitt 9 geprüft.

Thema	Was man wissen sollte
Klimaschutz (Mitigation)	IPCC-Definition: „ein menschlicher Eingriff zur Verringerung der Emissionen oder zur Verstärkung der Senken von Treibhausgasen“. Setzt an der Ursache an. Beispiele: erneuerbare Energie, Energieeffizienz, öffentlicher Verkehr, pflanzenreiche Ernährung, Schutz von Wäldern, Böden, Feuchtgebieten.
Anpassung (Adaptation)	IPCC-Definition: „der Prozess der Anpassung an das tatsächliche oder erwartete Klima und seine Auswirkungen, um Schäden zu mindern oder Chancen zu nutzen“. Betrifft die Folgen. Beispiele: Hochwasserschutz, Schattenbäume, dürreresistente Pflanzen, Regenwasserspeicher, Hitzepläne, Frühwarnsysteme.
Warum beides	Manches ist unumkehrbar: Der Meeresspiegel steigt noch Jahrhunderte bis Jahrtausende. Anpassung ist also unvermeidlich. Doch sie hat Grenzen; laut IPCC sind manche in einigen Ökosystemen und Regionen schon erreicht, weitere folgen bei mehr Erwärmung. Also ist auch Klimaschutz unvermeidlich.
Wer profitiert und wann	Klimaschutz nützt global: Eine irgendwo vermiedene Tonne CO ₂ hilft allen, die Wirkung wächst über Jahrzehnte. Anpassung nützt meist lokal und zahlt sich in der Regel sofort aus.
Finanzierungs-lücke	UNEP Adaptation Gap Report 2025: Entwicklungsländer benötigen bis 2035 über 310 Mrd. US\$ pro Jahr für Anpassung (365 Mrd. US\$ laut nationalen Plänen). Internationale öffentliche Anpassungsgelder 2023: 26 Mrd. US\$; der Bedarf ist etwa 12-mal höher.
Zusatznutzen	Manches leistet beides: Gründächer und Straßenbäume (weniger Kühlenergie, kühlere und feuchtere Städte), renaturierte Feuchtgebiete und Moore (Kohlenstoffspeicher, Hochwasserschutz), Agroforst (Kohlenstoff in Boden und Bäumen, robustere Betriebe).
Fehlanpassung	Eine Anpassung, die Emissionen erhöht oder Risiken auf andere verlagert, z. B. mehr Klimaanlage mit fossilem Strom oder eine Ufermauer, die die Erosion ins Nachbardorf verlagert. Ein guter Diskussionspunkt für fortgeschrittene Gruppen.

5. Ablaufplan (60 Minuten)

Zeit	Schritt	Was die Lehrperson tut	Was die Lernenden tun
5 Min.	Einstieg	Fragen: „Ihr Bad läuft über, weil der Hahn offen ist. Was tun Sie zuerst?“ Sammeln.	Antworten laut oder im Chat.
3 Min.	Video ansehen	Video zeigen. Lernende füllen Teil A des Arbeitsblatts aus.	Sehen zu und notieren beide Definitionen und Beispiele.
7 Min.	Erklären	Teil A prüfen; IPCC-Definitionen und Grenzen der Anpassung ergänzen.	Korrigieren ihre Notizen und stellen Fragen.
20 Min.	Gruppen-aktivität	„Hahn oder Wischmopp?“ (Abschnitt 6) in Gruppen zu 3–4 durchführen.	Ordnen 16 Aktionskarten zu und finden jene, die beides leisten.
15 Min.	Diskussion	Diskussion mit Fragen aus Abschnitt 7.	Diskutieren Gerechtigkeit, Grenzen und lokale Beispiele.
10 Min.	Unsere Stadt	Lernende füllen Teil B des Arbeitsblatts aus und teilen je eine Idee.	Je eine Klimaschutz- und Anpassungsidee für ihre Gemeinde.

Kofinanziert von der Europäischen Union. Die geäußerten Ansichten und Meinungen entsprechen jedoch ausschließlich denen des Autors bzw. der Autoren und spiegeln nicht zwingend die der Europäischen Union oder des Human Resource Development Centre (HRDC) wider.

Weder die Europäische Union noch die Bewilligungsbehörde können dafür verantwortlich gemacht werden.

Erasmus+ Projekt KA210-ADU-7720FBE6 · Digitalisierung und ökologische Nachhaltigkeit – die Grundlagen zukunftsorientierter Curricula

6. Gruppenaktivität: „Hahn oder Wischmopp?“

Drucken Sie die 16 Maßnahmen auf Karten (oder nutzen Sie eine Online-Pinnwand). Jede Gruppe legt jede Karte auf den Bogen „Hahn“ (Klimaschutz), „Wischmopp“ (Anpassung) oder über beide, wenn sie beides leistet. Dann erklärt jede Gruppe zwei ihrer Entscheidungen.

Aktionskarte	Lösung
Solaranlage auf dem Schuldach	Hahn
Altbauten dämmen	Hahn (kühlt auch bei Hitzewellen: beides)
Mit Fahrrad oder Bus zur Arbeit	Hahn
Mehr pflanzliche Mahlzeiten essen	Hahn
Eine Hochwasserschutzmauer am Fluss bauen	Wischmopp
Frühwarn-SMS bei Unwettern	Wischmopp
Dürresistente Kulturpflanzen anbauen	Wischmopp
Ein Hitzeplan für ältere Menschen	Wischmopp
Regenwasser für den Garten sammeln	Wischmopp
Wohnhäuser aus Hochwasserzonen verlegen	Wischmopp
Straßenbäume pflanzen	Beides: speichern Kohlenstoff und kühlen Straßen
Ein Gründach	Beides: spart Energie und hält Regenwasser zurück
Ein Feuchtgebiet oder Moor renaturieren	Beides: Kohlenstoffspeicher und Hochwasserpuffer
Agroforst: Bäume auf Agrarflächen	Beides: Kohlenstoff in Boden und Bäumen, Schatten und Schutz
Mehr Klimaanlage installieren	Wischmopp, kann aber Emissionen erhöhen: Fehlanpassung, wenn mit fossiler Energie betrieben
Ölheizung durch Wärmepumpe ersetzen	Hahn

7. Diskussionsfragen

- Was findet in Ihrer Stadt mehr Unterstützung, Klimaschutz oder Anpassung? Warum?
- Reiche Länder verursachten die meisten bisherigen Emissionen, ärmere brauchen oft am meisten Anpassung. Was ist gerecht?
- Was passiert, wenn wir uns nur anpassen, ohne Klimaschutz? Wo liegen die Grenzen?

8. Anpassung der Einheit

- **Kurzversion (30 Min.):** Einstieg, Video, „Hahn oder Wischmopp?“ kurz mit 8 Karten, Arbeitsblatt Teil B.
- **Online:** Miro- oder Padlet-Pinnwand mit zwei Spalten und einer Mitte für „Beides“.
- **Vertiefung:** mit den Walora-Videos „Oceans, Forests and Soils“ (Ozeane, Wälder und Böden; Kohlenstoffsinken) und „What Is Water Bankruptcy?“ (Was ist Wasserbankrott?) kombinieren.

9. Quellen

- IPCC (2022), AR6 Working Group II, Annex II: Glossary, [ipcc.ch/report/ar6/wg2/chapter/annex-ii](https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg2/chapter/annex-ii/); IPCC (2023), AR6 Synthesis Report
- UNEP (2025), Adaptation Gap Report 2025: Running on Empty; Europäische Kommission (2022), GreenComp

Kofinanziert von der Europäischen Union. Die geäußerten Ansichten und Meinungen entsprechen jedoch ausschließlich denen des Autors bzw. der Autoren und spiegeln nicht zwingend die der Europäischen Union oder des Human Resource Development Centre (HRDC) wider. Weder die Europäische Union noch die Bewilligungsbehörde können dafür verantwortlich gemacht werden.

Erasmus+ Projekt KA210-ADU-7720FBE6 · Digitalisierung und ökologische Nachhaltigkeit – die Grundlagen zukunftsorientierter Curricula

WALORA

Co-funded by
the European Union

Arbeitsblatt für Lernende

Was ist der Unterschied zwischen Klimaanpassung und Klimaschutz?

A. Während Sie zusehen: Füllen Sie die Tabelle aus.

	Klimaschutz	Anpassung
Im Badezimmer-Bild bedeutet es ...		
Womit es sich befasst		
Drei Beispiele		
Wer profitiert und wann		

B. Unsere Stadt oder Organisation

	Meine Idee	Wer sollte beteiligt sein?
Eine Klimaschutzmaßnahme		
Eine Anpassungsmaßnahme		
Eine Maßnahme, die beides leistet		

Kurzer Check

1. Ist eine Hochwasserschutzmauer Klimaschutz oder Anpassung?
2. Warum reicht Klimaschutz allein nicht aus?
3. Nennen Sie eine Maßnahme, die beides leistet.

Lösungen: A Klimaschutz dreht den Hahn zu, befasst sich mit der Ursache (Treibhausgase), nützt allen über Jahrzehnte. Anpassung wischt den Boden auf, befasst sich mit den Folgen, schützt einen Ort sofort. Kurzer Check: 1 Anpassung. 2 Manche Veränderungen, etwa der Meeresspiegelanstieg, sind bereits unumkehrbar. 3 Zum Beispiel Straßenbäume, ein Gründach oder ein renaturiertes Feuchtgebiet.

WALORA

Co-funded by
the European Union

Ръководство за обучители

Каква е разликата между адаптация и смекчаване на изменението на климата?

Методически инструмент за използване на 2-минутното видео в курс по Изменение на климата и глобално затопляне

Целева група	Възрастни обучаеми, учители, обучители и обществени преподаватели (без предварителни знания)
Курс	Изменение на климата и глобално затопляне – модул за действия по климата: отговори на изменението на климата
Продължителност	60 минути (30-минутен кратък вариант е даден в края)
Формат	Присъствено, онлайн или хибридно
Материали	Видеото (2 мин), проектор/споделян екран, 16 карти с действия (раздел 6), два големи листа „Кран“ и „Парцал“, работният лист в края на ръководството
Езиково ниво	Ясен английски; гласът зад кадър и ключовите термини могат да се преведат на немски или български

1. Защо това видео?

„Адаптация“ и „смекчаване“ са сред най-честите и най-често бърканите думи в климатичната политика. Видеото ги обяснява с проста картина: наводнена баня. Спирането на крана е смекчаване, забърсването на пода – адаптация. После обучаемите подреждат действия, виждат защо са нужни и двете и търсят общи решения за своя град или организация.

2. Учебни цели

В края на занятиято обучаемите ще могат да:

1. определят смекчаването и адаптацията със свои думи;
2. дават поне по три примера за всяко от бита, сградите, земеделието и градовете;
3. обясняват защо са нужни и двете и какво означават границите на адаптацията;
4. разпознават действия с допълнителни ползи и за смекчаване, и за адаптация;
5. предлагат по едно действие за смекчаване и адаптация в своята общност/институция.

3. Връзка с GreenComp

Занятието подкрепя Европейската рамка за компетентности за устойчивост GreenComp:

- **Системно мислене (Systems thinking)** (Приемане на сложността в устойчивостта): свързват причини (емисии) и последици (въздействия) на изменението на климата.
- **Критично мислене (Critical thinking)** (Приемане на сложността в устойчивостта): преценяват дали дадено действие намалява емисиите, риска или и двете.
- **Изследователско мислене (Exploratory thinking)** (Визии за устойчиво бъдеще): търсят решения, съчетаващи двете цели.

Съфинансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на автора(ите) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Центъра за развитие на човешките ресурси (ЦРЧР). Нито Европейският съюз, нито предоставящият орган носят отговорност за тях.

Проект по Еразъм+ KA210-ADU-7720FBE6 · Дигитализация и екологична устойчивост – основи на ориентирани към бъдещето учебни програми

WALORA

Co-funded by
the European Union

- **Колективно действие (Collective action)** (Действия за устойчивост): планират местни действия заедно с други.

4. Основни факти за учителя

За въпроси на обучаемите. Данните са проверени по източниците в раздел 9.

Тема	Какво да знаете
Смекчаване	По IPCC: „човешка намеса за намаляване на емисиите или за увеличаване на поглътителите на парникови газове“. Насочено е към причината. Примери: възобновяема енергия, енергийна ефективност, обществен транспорт, растително хранене, опазване на гори, почви и влажни зони.
Адаптация	По IPCC: „процесът на приспособяване към действителния или очаквания климат и неговите ефекти, за да се смекчат вредите или да се използват благоприятни възможности“. Засяга последиците. Примери: защита от наводнения, дървета за сянка, сухоустойчиви култури, резервоари за дъждовна вода, планове за жеги, ранно предупреждение.
Защо и двете	Някои промени са необратими: морското равнище ще се покачва векове до хилядолетия, затова адаптацията е неизбежна. Но тя има граници: според IPCC някои вече са достигнати в някои екосистеми и региони, а с още затопляне ще бъдат и други. Затова и смекчаването е неизбежно.
Кой печели и кога	Смекчаването е глобална полза: тон CO ₂ , избегнат където и да е, помага на всички, а ефектът се натрупва с десетилетия. Адаптацията е предимно местна полза и обикновено се отплаща веднага.
Финансов недостиг	UNEP Adaptation Gap Report 2025: развиващите се страни се нуждаят от над 310 млрд. щ.д. годишно за адаптация до 2035 г. (365 млрд. по национални планове). Международното публично финансиране за адаптация: 26 млрд. щ.д. (2023 г.); нуждите са ~12 пъти по-големи.
Допълнителни ползи	Някои действия правят и двете: зелени покриви и улични дървета (по-малко енергия за охлаждане, по-хладни и влажни градове), възстановени влажни зони и торфища (въглерод, защита от наводнения), агролесовъдство (въглерод в почва и дървета, по-устойчиви стопанства).
Неправилна адаптация	Адаптация, която увеличава емисиите или прехвърля риска върху други, напр. повече климатици на изкопаеми горива или морска стена, местеща ерозията към съседното село. Добра тема за напреднали групи.

5. План на урока (60 минути)

Време	Стъпка	Какво прави учителят	Какво правят обучаемите
5 мин	Загрявка	Пита: „Банята се наводнява – кранът е пуснат. Какво правите първо?“ Събира отговори.	Отговарят на глас или в чата.
3 мин	Гледане на видеото	Пуска видеото. Обучаемите попълват част А от работния лист.	Гледат и записват двете определения и примери.
7 мин	Обяснение	Проверява А; добавя определенията на IPCC и границите на адаптацията.	Поправят бележките си и задават въпроси.
20 мин	Групова дейност	Провежда „Кран или парцал?“ (раздел 6) в групи по 3–4.	Подреждат 16 карти и откриват тези, които правят и двете.
15 мин	Дискусия	Води дискусия с въпроси от раздел 7.	Обсъждат справедливост, граници и местни примери.
10 мин	Нашият град	Възлага част Б от работния лист; всеки споделя идея.	По едно действие за смекчаване и адаптация в общността.

Съфинансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на автора(ите) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Центъра за развитие на човешките ресурси (ЦРЧР). Нито Европейският съюз, нито предоставящият орган носят отговорност за тях.

Проект по Еразъм+ KA210-ADU-7720FBE6 · Дигитализация и екологична устойчивост – основи на ориентирани към бъдещето учебни програми

WALORA

Co-funded by
the European Union

6. Групова дейност: „Кран или парцал?“

Отпечатайте 16-те действия на карти (или ги поставете на онлайн табло). Всяка група поставя всяка карта на листа „Кран“ (смекчаване), „Парцал“ (адаптация) или между двата, ако прави и двете. След това всяка група обяснява две свои решения.

Карта с действие	Отговор
Слънчеви панели на покрива на училището	Кран
Изолиране на стари сгради	Кран (пази сградите по-хладни при жеги: и двете)
С колело или автобус до работа	Кран
Повече растителни ястия	Кран
Защитна стена срещу наводнения край река	Парцал
SMS за ранно предупреждение при бури	Парцал
Засаждане на сухоустойчиви култури	Парцал
План за жеги за възрастни хора	Парцал
Събиране на дъждовна вода за градината	Парцал
Преместване на домове от заливни зони	Парцал
Засаждане на улични дървета	И двете: пазят въглерод и охлаждат улиците
Зелен покрив	И двете: пести енергия и задържа дъждовна вода
Възстановяване на влажна зона или торфище	И двете: съхранява въглерод и поема наводнения
Агролесовъдство: дървета в стопанството	И двете: въглерод в почва/дървета, сянка, подслон
Поставяне на повече климатици	Парцал, но може да увеличи емисиите: неправилна адаптация при изкопаеми горива
Смяна на маслен котел с термopомпа	Кран

7. Въпроси за дискусия

- Кое получава по-лесно подкрепа във вашия град – смекчаването или адаптацията? Защо?
- Богатите страни са причинили повечето минали емисии, а по-бедните често се нуждаят от най-много адаптация. Кое е справедливо?
- Какво става, ако само се адаптираме и никога не смекчаваме? Къде са границите?

8. Адаптиране на занятието

- **Кратък вариант (30 мин):** замявка, видео, бързо „Кран или парцал?“ (8 карти), част Б от листа.
- **Онлайн:** табло в Miro или Padlet с две колони и среда за „И двете“.
- **За задълбочаване:** съчетайте с видеата на Walora „Oceans, Forests and Soils“ (въглеродни поглътители) и „What Is Water Bankruptcy?“.

9. Източници

- IPCC (2022), AR6 Working Group II, Annex II: Glossary, [ipcc.ch/report/ar6/wg2/chapter/annex-ii/](https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg2/chapter/annex-ii/); IPCC (2023), AR6 Synthesis Report
- UNEP (2025), Adaptation Gap Report 2025: Running on Empty; Европейска комисия (2022), GreenComp

WALORA

Co-funded by
the European Union

Работен лист за обучаемите

Каква е разликата между адаптация и смекчаване на изменението на климата?

А. Докато гледате: попълнете таблицата.

	Смекчаване	Адаптация
В картината с банята това означава...		
С какво се занимава		
Три примера		
Кой печели и кога		

Б. Нашият град или организация

	Моята идея	Кой трябва да участва?
Едно действие за смекчаване		
Едно действие за адаптация		
Едно действие, което прави и двете		

Бърза проверка

1. Защитната стена срещу наводнения смекчаване ли е или адаптация?
2. Защо само смекчаването не е достатъчно?
3. Назовете едно действие, което прави и двете.

Отговори: А Смекчаването спира крана, занимава се с причината (парниковите газове), ползва всички в продължение на десетилетия. Адаптацията забърсва пода, занимава се с последиците, защитава едно място веднага. Бърза проверка: 1 Адаптация. 2 Някои промени, като покачването на морското равнище, вече са необратими. 3 Например улични дървета, зелен покрив или възстановена влажна зона.